

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Hymenoptera (steklar), **Familj:** Crabronidae, **Släkte:** *Mimumesa*, **Art:** *Mimumesa littoralis* (Bondroit, 1934) **Synonymer:** *Mimesa littoralis* Bondroit, 1934

Kännetecken

Detta är en liten (5–8 mm lång), spenslig, helsvart rovstekel med långt skaftad bakkropp. Från det främre punktögat löper en köl som mynnar i en tvärgående köl som förbinder antennbaserna. Inom släktet karaktäriseras arten av att bukplåten bakom framhöfterna (epicnemium) saknar markerad köl och av att punkteringen på pannan är jämförelsevis gles. Antennernas undersida är i hela sin längd röd- eller brunaktig. Honans pygidalfält på sjätte bakkroppsleden är brett och jämnt punkterat.

Utbredning och status

I Sverige är *Mimumesa littoralis* endast känd från Västerbotten (tre lokaler i närheten av Umeå, 1989–2007 och Norsjö 2007), Norrbotten (Piteå, Böle 2007) och Lule lappmark (Messaure, 1974). Endast enstaka individ har påträffats på lokalerna. I stora delar av Norrland är stekelfaunan dåligt känd och arten kan här ha en vidare utbredning än vad de få fynden antyder. En tidigare uppgift om förekomst på Öland har visat sig vara felaktig. I Danmark är arten mycket sällsynt medan den i Finland förekommer sporadiskt i sydost och längs västkusten. Artens kända totalutbredning omfattar Nord- och Västeuropa och österut genom Ryssland till Mongoliet och Japan.

Ekologi

Byte och larvföda utgörs av små stritar. I Västeuropa anses arten i huvudsak vara en sanddynsart men i Västerbotten har alla fynd gjorts i anslutning till sandtag i tallhed, någon mil från kusten. Bon anläggs i marken. Marken på lokalerna i Västerbotten har bestått av väl sorterat material i fraktionerna grovmo till mellansand. *M. littoralis* har påträffats vid kanten av sandtagen med en mosaik av partier med sluten ört- eller risvegetation och blottad sand. Flygtiden infaller under juni och juli i Sverige.

Hot

Artens förekomster i sandtag antyder att den gynnas av mänskliga aktiviteter, men återställning och igenplantering av de sandtag där arten förekommer kan möjligen på sikt utgöra ett hot mot arten. Inget akut hot synes dock föreligga mot artens förekomster i Västerbotten.

Åtgärder

Artens status i Sverige bör närmare undersökas. Sandtag där arten förekommer bör inte återplanteras sedan täktverksamheten upphört.

Litteratur

Budris, E.R. 1992. Digger-wasps of the genus *Mimumesa* Malloch (Hymenoptera, Sphecidae) of the USSR. *Ent.Obozr.* 64, 941–948 (engelsk översätn.: *Ent. Rev., Wash.* 70 (7), 99–106).

Else, G.R. & Felton, J.C. 1994. *Mimumesa unicolor* (Vander Linden, 1829) (Hymenoptera, Sphecidae), a wasp new to the British list, with observations on related species. *Entomologist's Gazette* 45, 107–114.

Hellqvist, S. 1996. Umeåtraktens rosteklar. *Natur i Norr* 15, 69–86.

Lomholdt, O. 1975-76. *The Sphecidae (Hymenoptera) of Fennoscandia and Denmark*. Fauna Ent. Scand. vol. 4: 1-2. 452 pp. Scandinavian Science Press Ltd., Klampenborg.

Författare

Sven Hellqvist 2002, Rev. Björn Cederberg 2008.